

159**III**

Total No. of Questions - 32

Regd.

Total No. of Printed Pages - 7

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - III
COMMERCE, Paper-I
(Telugu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

PART - I (Marks - 50)

SECTION - A

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో రెండు ప్రశ్నలకు 40 పంక్తులకు మించకుండా సమాధానములు వ్రాయండి.

 $2 \times 10 = 20$

1. సొంత వ్యాపారాన్ని నిర్వచించి, దానివల్ల కలిగే ప్రయోజనాలను మరియు పరిమితులను వివరించండి.
2. ప్రయివేటు కంపెనీ, పబ్లిక్ కంపెనీలకు మధ్యగల తేడాలేవి ?
3. వివిధ విత్త మూలాధారాల ఎంపికను ప్రభావితం చేసే కారకాలను పేర్కొనండి.

SECTION - B

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా 4 ప్రశ్నలకు 20 పంక్తులకు మించని సమాధానాలు వ్రాయండి.

 $4 \times 5 = 20$

4. వ్యాపారాన్ని నిర్వచించండి. వ్యాపార లక్షణాలను తెలపండి.
5. భాగస్థులలో రకాలను వివరించండి.

[1 of 8]

159

6. ఒక వ్యాపార సంస్థకు అవసరమైన వివిధ రకాల మూలధనాన్ని పేర్కొనండి.
7. MSME ల చట్టం 2006 ప్రకారం ఉత్పత్తి సంస్థలను నిర్వచించండి.
8. బహుళ జాతి సంస్థల వల్ల స్వదేశానికి కలిగే నాలుగు ప్రయోజనాలు వివరించండి.
9. e-వ్యాపారాన్ని నిర్వచించి, దాని పరిధిని వివరించండి.

SECTION - C

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఐదు ప్రశ్నలకు 5 పంక్తులు మించకుండా సమాధానాలు వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

10. పుత్తి
11. ప్రజనన పరిశ్రమలు
12. భాగస్వామ్య సంస్థ
13. సక్రియ భాగస్థుడు
14. ప్రభుత్వ కంపెనీ
15. కనీసపు చందా
16. దీర్ఘకాలిక విత్తం
17. చిన్న తరహా సంస్థలు

PART - II
SECTION - D

(Marks - 50)

ఈ క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

1 × 20 = 20

18. క్రింది ఇచ్చిన అంకణా నుండి రమ్య యొక్క వర్తకపు ఖాతా, లాభ, నష్టాల ఖాతా, ఆస్తి, అప్పుల పట్టీని తయారు చేయండి.

అంకణా

డెబిట్ నిల్వలు	మొత్తం (రూ.)	క్రెడిట్ నిల్వలు	మొత్తం (రూ.)
ప్రారంభ సరుకు	3,200	అమ్మకాలు	14,000
కొనుగోళ్ళు	8,500	కొనుగోళ్ళు వాపసులు	500
అమ్మకాల వాపసులు	1,000	మూలధనం	20,000
వేతనాలు	800	ఋణదాతలు	5,000
రవాణా	400	వచ్చిన డిస్కౌంట్	1,500
జీతాలు	1,000		
కమీషన్	300		
అద్దె	450		
ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	350		
సొంత వాడకాలు	2,000		
నగదు	1,000		
యంత్రాలు	10,000		
ఫర్నిచర్	9,000		
ఋణగ్రస్తులు	3,000		
మొత్తం :	41,000	మొత్తం :	41,000

ముగింపు సరుకు విలువ రూ. 2,900

SECTION - E

ఈ క్రింది వానిలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానము ఇమ్ము.

1 × 10 = 10

19. క్రింది వ్యవహారాలకు మూడు వరుసల నగదు చిట్టా తయారు చేయండి.

2019		రూ.
జనవరి 1	నగదు నిల్వ	10,500
	బ్యాంకు నిల్వ	12,000
" 4	నగదు అమ్మకాలు	3,000
" 6	అశోక్ నుంచి నరుకు కొని బ్యాంకు ద్వారా చెల్లింపు	2,500
" 9	బ్యాంకులో వేసిన నగదు	2,000
" 15	ఫణికి చెల్లించినది	1,460
	వచ్చిన డిస్కౌంట్	40
" 21	శ్యామ్ నుంచి వచ్చిన చెక్కు	980
	ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	20
	(శ్యామ్ చెక్కును బ్యాంకుకు పంపడమైనది)	
" 25	ఆఫీసు అవసరాలకు బ్యాంకు నుంచి తీసిన నగదు	1,000
" 30	చెక్కు ద్వారా అద్దె చెల్లింపు	1,600
" 31	ఫర్నీచర్ కొని చెక్కు ద్వారా చెల్లింపు	500

20. 31-03-2019 తేదీ నాటి గిరి ఇండియా లిమిటెడ్ వారి పాస్ బుక్ నిల్వ రూ. 8,900. కింది విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక తయారు చేయండి.

(a) జారీ చేసిన చెక్కులు ఇంకా దాఖలు కానివి రూ. 2,100

(b) డిపాజిట్ చేసినా ఇంకా పసూలు కాని చెక్కులు రూ. 900

- (c) బ్యాంకు పాస్‌బుక్ డెబిట్ వైపు పొరపాటుగా నమోదైన వ్యవహారం రూ. 500
- (d) పాస్‌బుక్‌లో మాత్రమే డెబిట్ అయిన బ్యాంకు ఛార్జీలు రూ. 210
- (e) స్థాయి ఉత్తర్వులను అనుసరించి బ్యాంకు వారు నేరుగా చెల్లించిన భీమా ప్రీమియం రూ. 600.

SECTION - F

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయండి.

2 × 5 = 10

21. వివిధ ఖాతాలు, ఆ ఖాతాల డెబిట్ క్రెడిట్ సూత్రములను రాయండి.

22. క్రింది ఇచ్చిన వివరాల నుంచి సుధ ఖాతా తయారుచేయండి.

2019		రూ.
ఫిబ్రవరి 1	సుధ నుంచి రావలసిన బాకీ నిల్వ	8,000
" 4	సుధకు అమ్మిన సరుకు	11,000
" 12	సుధ వాపసు చేసిన సరుకు	4,000
" 16	సుధ నుంచి వచ్చిన నగదు	3,000
" 22	సుధ నుంచి వచ్చిన చెక్కు	6,000
" 28	సుధ ఖాతా 10% డిస్కాంట్‌తో పరిష్కరించబడినది.	

23. క్రింది వ్యవహారాలను కొనుగోళ్ళు చిట్టా, కొనుగోళ్ళు వాపసుల చిట్టాలలో నమోదు చేయండి.

2019		రూ.
జులై 1	మోహన్ నుంచి సరుకు కొనుగోళ్ళు	8,000
" 5	రాజేష్ నుంచి కొన్న సరుకు	6,000
" 10	రవి నుంచి కొనుగోళ్ళు	5,000
" 12	రాజేష్ కు సరుకు వాపసులు	600
" 15	హరి నుంచి సరుకు కొనుగోళ్ళు	4,000
" 20	రవికి సరుకు వాపసు	300

24. అంకణా లాభ, నష్టాలను వివరించండి.

SECTION - G

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

25. బుక్ కీపింగ్

26. వ్యాపార ఆస్తిత్వ భావన

27. క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా పద్దులు వ్రాయండి.

2019

రూ.

జనవరి 1	వ్యాపార ప్రారంభం కోసం తెచ్చిన నగదు	20,000
" 4	కొనుగోళ్ళు	5,000
" 15	మహిషేకు అమ్మిన సరుకు	10,000
" 20	చెల్లించిన అద్దె	2,000

28. క్రెడిట్ నోట్

29. ఎదురు పద్దు

30. క్రింది వివరాల నుంచి సుస్మిత అంకణా తయారు చేయండి.

రూ.

మూలధనం	1,00,000
ఫర్మీచర్	25,000
వివిధ ఋణదాతలు	10,000
నగదు	50,000
వివిధ ఋణగ్రస్తులు	15,000
భవనాలు	20,000

31. మూలధన వ్యయం

32. సొంత వాడకాలు

Faint, illegible text at the top right of the page.